

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

forskydning af importen, men også med, at frilisterne varigt vil tendere mod en importforøgelse. Her kan vi ikke nøjes med at tage de frilister i betragtning, der allerede er sat i kraft, vi må forberede os på at foretage yderligere frilisteoverførsler, og det er regeringens hensigt allerede i januar måned at vende tilbage til dette spørgsmål om flere vareoverførsler til friliste. At dette i nogen grad vil stimulere importen, kan der næppe herske nogen tvivl om. Samtidig vil det forringede bytteforhold, som er en følge, ikke af den danske kronens devaluering, men af Englands devaluering, gøre sin virkning gældende og naturligvis også influere på disse forhold. Det vil i hvert fald gøre sin virkning gældende, indtil vi ved nye handelsaftaler, især ved en ny handelsoverenskomst med England, har fået det forringede bytteforhold helt eller delvis rettet op. Derfor må vi, når vi regner nøgternt, forudse, at der i de kommende måneder påny vil være en overskudsimport tilstede, en overskudsimport, der mindst vil svare til Marshallimportens størrelse. Når man har overskudsimport, betyder det, at importørerne indbetaler flere penge til nationalbanken, end eksportørerne får udbetalt. Det vil altså sige, at bankerne påny suger penge ind, og det vil igen sige, at likviditeten forringes.

Jeg må derfor som konklusion af disse betragtninger sige, at jeg ikke finder det ærede medlem hr. Aksel Møllers betragtninger over likviditeten overbevisende. Hertil kommer et moment mere at tage i betragtning: det er ikke bankernes øjeblikkelige likviditet alene, der er afgørende for rentens højde og for bankernes villighed til at finansiere genopbygningen. Hvis bankerne venter en stramning på markedet i de kommende måneder, vil de — selv hvis de har en forholdsvis stor kasse — kun i meget ringe omfang være tilbøjelige til at binde midlerne i finansiering af genopbygningen, ligesom de vil være utilbøjelige til at holde obligationer.

Da man nu som nævnt i de kommende måneder må regne med, at der vil ske en mærkbar formindskelse af pengemængden i kraft af samhandelen med udlandet, vil rentens højde og bankernes kreditvilkår i allerhøjeste grad være påvirket af, om publikum, og især bankerne, nærer tillid til, at regeringen og nationalbanken vil drage omsorg for, at den nuværende likviditet og det nuværende renteniveau opretholdes. Det har man fra regeringens side gennem deklamationen i trontalen givet udtryk for, at man vil tilstræbe, og det må tillægges stor betyd-

ning, at denne tillid ikke rokkes, sådan som det ville ske, hvis man forlængede kassebindingsreglerne.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller fremhæver i sin forelæggelsestale, at devalueringen vil virke til at fremkalde en forøget økonomisk aktivitet, som vil kræve yderligere anvendelse af faglært arbejdskraft. Det er muligt, at devalueringen isoleret set vil have denne virkning. Når regeringen i overensstemmelse med hovederhvervene og med et stort rigsdagsflertal bag sig traf den beslutning at følge sterling fuldt ud, skyldtes det jo netop ønsket om at undgå en krise i erhvervslivet og en forøget arbejdsløshed. Men at devalueringen ligefrem skulle medføre mangel på arbejdskraft, vil jeg dog se, før jeg tror. Den lettelse af pengemarkedet, der nu opstår ved de sidste pengebindingsreglers bortfald, vil næppe heller medføre en sådan situation med mangel på arbejdskraft. Vi mener, at vi kun ad denne vej kan sikre det nuværende investeringsomfang, som vi ved der er reale muligheder for at gennemføre. Og når vi — trods de stigende bankkasser — har den opfattelse, så finder den støtte i, at renten for 4 pct.s kreditforeningsobligationer siden begyndelsen af september er steget fra 4,32 pct. til 4,45 pct. Jeg tror dog, at denne kendsgerning — en stigende tendens i renteniveauet, omend stigningen er svag — må gøre et vist indtryk på de ærede forslagsstillere.

Det ærede medlem udtalte videre — hvis jeg må have lov til at komme med et ganske kort citat —:

„Konsekvensen af en sådan forøgelse af likviditeten i samfundet er endvidere, at staten gennem højere skatter og afgifter må reducere forbruget eller finde udveje til opsparing, så at den forøgede indkomststrøm i samfundet ikke kommer til at føre til en udvidelse af importen og en nedgang i eksporten og dermed til en vanskeligiggørelse af landets handelspolitik.“

Denne udtalelse af det ærede medlem forekommer mig ikke ganske klar. De midler, der er tale om, kommer jo først til at virke som indkomststrøm i det øjeblik, de anvendes til at finansiere investeringsvirksomhed med. Jeg vil derfor gerne spørge det ærede medlem: Er det det ærede medlems mening, at vi gennem kreditindskrænkning skal bremse genopbygningen? Hvis det er det ærede medlems mening, vil jeg gerne vide, hvad han ønsker at sætte i stedet for den investering, som han således agter at skære bort. Er det det ærede medlems mening, at denne nedskæring af investeringen skal